

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-10368/2012-ERU

Praha 15. října 2012

Číslo jednací: 10368-7/2012-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-10368/2012-ERU zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 14. září 2012 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, společností Lumen Energy a.s., IČ: 26090660, se sídlem Praha 5, Zličín, Na Radosti 184/59, PSČ 155 21, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů,

rozhodl takto:

I. Účastník řízení, společnost Lumen Energy a.s., IČ: 26090660, se sídlem Praha 5, Zličín, Na Radosti 184/59, PSČ 155 21, se tím, že v rozporu s ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, při výkonu své licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji zemního plynu a elektřiny minimálně v období od 1. ledna 2012 do 11. dubna 2012 tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny a zemního plynu, a to označit své produkty ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 16 odst. 4 písm. a) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů se účastníku řízení, společnosti Lumen Energy a.s., IČ: 26090660, se sídlem Praha 5, Zličín, Na Radosti 184/59, PSČ 155 21, ukládá **pokuta ve výši 75 000 Kč** (slovy: sedmdesát pět tisíc korun českých), která je splatná dle ust. § 17 odst. 6 téhož zákona do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedeného

u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 3754-2421001/0710, variabilní symbol 12712.

III. Dle ustanovení § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníku řízení společnosti Lumen Energy a.s., IČ: 26090660, se sídlem Praha 5, Zličín, Na Radosti 184/59, PSČ 155 21, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, Na příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 3754-2421001/0710, variabilní symbol 127121.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 14. září 2012 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v návaznosti na ust. § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“) a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností Lumen Energy a.s., IČ: 26090660, se sídlem Praha 5, Zličín, Na Radosti 184/59, PSČ 155 21 (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že nesplnil povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) téhož zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly, zahájené dne 3. dubna 2012 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu vedeného pod č. j. 02966-2/2012-ERU ze dne 30. března 2012, vydaného ve smyslu ust. § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Kontrolu kontrolní orgán zahájil na základě vlastního podnětu. Kontrola byla uzavřena dne 30. května 2012 sepsáním protokolu č. K007012, se kterým byl účastník řízení prokazatelně seznámen dne 21. června 2012, a tuto skutečnost potvrdil svým podpisem.

II. Kontrolní zjištění

Účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 14647. V energetických odvětvích účastník řízení podniká na základě rozhodnutí o udělení licence č. 140504715 na obchod s elektřinou, se dnem zahájení licencované činnosti 1. srpna 2005, a rozhodnutí o udělení licence č. 240705505 na obchod s plynem, se dnem zahájení licencované činnosti 16. října 2007.

Kontrola byla zaměřena na zjištění, zda účastník řízení při nabídce a prodeji sdružených služeb dodávky elektřiny a plynu poskytuje informace spotřebiteli ve smyslu ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách, zejména zda u svých produktů uvádí konečnou nabídkovou cenu, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky. Ceníky elektřiny a plynu vytiskl zástupce účastníka řízení v den kontroly na místě, tj. dne 11. dubna 2012 v sídle společnosti, ze svých webových stránek a potvrdil svým podpisem jejich platnost.

Z předložených ceníků bylo ověřováno, zda konečná nabídková cena uvedená v jednotlivých cenících zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, které účastník řízení účtuje svým zákazníkům.

Kontrolou bylo zjištěno, že konečné ceny u zemního plynu pro domácnosti a maloodběratele uvedené v cenících nezahrnují daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) a konečné ceny elektřiny pro domácnosti ze sítí nízkého napětí uvedené v cenících nezahrnují DPH a daň z elektřiny, kdy jejich výše je uvedena v poznámce pod přehledem cen jednotlivých produktů.

V závěru protokolu z kontroly je uvedeno zjištění, že účastník řízení při výkonu své licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny a zemního plynu tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo zemního plynu, a to označit své produkty ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, a tím porušil ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu a jsou uvedeny také v Protokolu č. K007012 o výsledku kontroly ze dne 18. června 2012, se kterým byl zplnomocněný zástupce účastníka řízení, pan [REDAKCE], dne 21. června 2012 prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k výsledku kontroly

Ke zjištěním uvedeným v dotčeném protokolu z kontroly č. K007012 se účastník řízení nijak nevyjádřil.

IV. Průběh správního řízení

Vzhledem k tomu, že skutečnosti zjištěné při kontrole jsou v rozporu s ustanovením § 13 odst. 2 zákona o cenách, zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 10368-1/2012-ERU ze dne 13. září 2012, které mu bylo doručeno dne 14. září 2012. V rámci oznámení o zahájení správního řízení byl účastník poučen ve smyslu ust. § 36 správního řádu o možnosti navrhnout důkazy a činit jiné návrhy, vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a vyjádřit své stanovisko. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení ani nenavrhnul žádné další důkazy.

Dne 13. září 2012 zaslal správní orgán účastníku řízení usnesení č. j. 10368-3/2012-ERU kterým stanovil účastníkovi řízení povinnost předložit podklady týkající se tržeb a hospodářského výsledku za rok 2011 a dále předložit údaje o počtech dotčených zákazníků. Účastník řízení zaslal požadované údaje na adresu Úřadu dne 1. října 2012.

Dne 27. září 2012 zaslal správní orgán výzvu s možností vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, které si účastník řízení převzal téhož dne. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí.

Účastník řízení dne 1. října 2012 prostřednictvím svého zástupce [REDAKCE] nahlédl do spisu, což bylo zaznamenáno v Protokolu o nahlédnutí do spisu č. j. 10368-6/2012-ERU.

Účastník řízení taktéž využil svého práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a konstatoval, že chyba, která byla v rámci kontroly zjištěna, byla neprodleně z jeho strany odstraněna s tím, že u ceníků elektrické energie účastník řízení navíc v prezentovaných cenících konečnou cenu s DPH zvýraznil pro snadnější orientaci jeho konečných zákazníků, což doložil příloženými ceníky. Dále účastník řízení uvedl, že vzhledem k tomu, že celkový počet jeho zákazníků v kategorii domácnost je menší než 500, byly dle jeho názoru chyby pouze operativního charakteru bez jakéhokoliv úmyslu. Nosným pilířem obchodování účastníka řízení s energiemi jsou středně velcí a velcí zákazníci. Jedním ze základních kritérií jednání a chování pracovníků účastníka řízení dle jeho vyjádření bylo, že a bude vždy solidnost vůči zákazníkům, což dokládá i oficiální přistoupení účastníka řízení k Etickému kodexu Úřadu.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení, s ohledem na to, že se účastník řízení vyjádřil k podkladům řízení, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu

Účastník řízení je právnickou osobou a v energetických odvětvích podniká na základě rozhodnutí o udělení licence č. 140504715 na obchod s elektřinou, se dnem zahájení licencované činnosti 1. srpna 2005, a rozhodnutí o udělení licence č. 240705505 na obchod s plynem, se dnem zahájení licencované činnosti 16. října 2007.

Úřadem bylo zjištěno, že konečné ceny elektřiny v kategorii „pro domácnosti“ ze sítě nízkého napětí uvedené v cenících účastníka řízení nezahrnují DPH a není v nich tak uvedena celková konečná cena, přičemž v odkazu pod přehledem cen jednotlivých produktů je uvedeno, že cena je uváděna bez DPH (20 %) a bez Ekologické daně (neboli daně z elektrické energie) 28,3 Kč/MWh, a konečné ceny zemního plynu pro kategorii „domácnost“ uvedené v cenících účastníka řízení nezahrnují DPH a není v nich tak uvedena celková konečná cena, přičemž v odkazu pod přehledem cen jednotlivých typů odběrů je uvedeno, že cena je uvedena bez DPH.

VI. Právní hodnocení

Z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vyplývá informační povinnost, kterou je prodávající povinen bezpodmínečně dodržovat a plnit, a to tím způsobem, že při nabídce a prodeji zboží musí poskytnout spotřebiteli informaci, aby měl možnost seznámit se s úplnou a pravdivou cenou nabízeného zboží před jednáním o koupi zboží.

Konkrétně má prodávající povinnost poskytnout při nabídce a prodeji zboží informaci spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží, a to označit zboží cenou, kterou uplatňuje v okamžiku nabídky a vztaženou k prodávánému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám a zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků, nebo zpřístupnit tuto cenu jiným přiměřeným způsobem, dále pak předložit nabídkový ceník dílů a činností, pokud se zboží sestavuje z běžných dílů nebo činností na základě zvláštních požadavků kupujícího, nebo oznámit kupujícímu odhad ceny, nelze-li podat informaci o ceně způsoby uvedenými výše. Zároveň z dotčeného ustanovení vyplývá, že cenou se u výrobků rozumí konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky.

Spotřebitelem se dle ust. § 52 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, rozumí fyzická osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Definici spotřebitele můžeme rovněž nalézt v ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, kdy spotřebitelem je fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Z výše uvedeného vyplývá, že pod pojem spotřebitel lze zařadit pouze fyzickou osobu nepodnikající.

V rámci odběratelsko-dodavatelských vztahů v energetických odvětvích se tak povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vztahují pouze k těm odběratelům, kteří vyhovují definici spotřebitele. Obvykle se tak bude jednat pouze o dodávky v rámci kategorie „domácnosti“ (správní orgán mimo to poznamenává, že v tomto případě se jedná o označení produktu nabízeného dodavatelem ve vztahu ke konkrétním odběratelům, tedy nikoliv o pojem ve smyslu zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Z tohoto důvodu se správní orgán zabýval pouze neuvedením konečné ceny pro kategorii domácnost.

Účastník řízení v cenách u zemního plynu pro kategorii domácnost uvedených ve svých příslušných cenících platných v období od 1. ledna 2012 nezahrnul DPH, přičemž pouze v textu pod přehledem cen jednotlivých produktů je poznamenáno, že ceny jsou uvedeny bez DPH.

Účastník řízení v cenách u elektřiny pro kategorii domácnost uvedených ve svých cenících platných v období od 1. ledna 2012 nezahrnul DPH a daň z elektřiny. Pouze v textu pod přehledem cen jednotlivých produktů je poznamenáno, že ceny jsou uvedeny bez DPH (20 %) a bez Ekologické daně (neboli daně z elektrické energie) 28,3 Kč/MWh.

Správní orgán uznává, že u DPH se jedná o běžně známou informaci, kterou by si spotřebitel mohl sám dohledat a získat tak informaci o konečné ceně, nicméně uvedené ust. §13 odst. 2 zákona o cenách nepředpokládá, že by spotřebitel měl tuto povinnost, naopak je povinností prodávajícího, aby spotřebitele seznámil s cenou konečnou. Správní orgán podotýká, že přestože se jedná o běžně známou informaci, kterou by si spotřebitel mohl sám dohledat a získat, ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách zcela jednoznačně nepředpokládá, že by konečnou cenou byla cena podpořená řadou odkazů na další součásti této ceny a že by tedy zákazník musel informaci o konečné ceně dopočítávat svým vlastním úsudkem.

Lze jednoznačně konstatovat, že zveřejněné ceníky, které nezahrnovaly DPH a daň z elektřiny, byly na internetových stránkách účastníka řízení zveřejněny nejméně v období od 1. ledna 2012, kdy začaly platit, do 11. dubna 2012, kdy byla provedena kontrola a zjištěno porušení zákona.

Správní orgán prokázal, že účastník řízení při výkonu své licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny a zemního plynu tak, aby měl spotřebitel možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny a zemního plynu, a to označit své produkty ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, a tím porušil ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách.

Výše uvedeným jednáním naplnil účastník řízení prokazatelně znaky skutkové podstaty uvedeného správního deliktu a jednoznačně nesplnil svou zákonem stanovenou povinnost uvedenou v ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách.

Povinnost uvedená v ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách představuje absolutní povinnost každého prodejce ve vztahu k nabídce a prodeji zboží. Toto zákonné ustanovení totiž především chrání spotřebitele tak, aby měli dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží a mohli na základě své svobodné vůle a v nejlepším přesvědčení na základě úplných a pravdivých informací co nejlépe zvážit pro jaké z nabízeného zboží se rozhodnou.

Účastník řízení mohl svým jednáním uvést v omyl své současné nebo potenciální zákazníky – spotřebitele. Otázka zveřejňování cen je velmi zásadní jak z hlediska rozhodování spotřebitele, tak také z hlediska nastavení jasných a transparentních pravidel hospodářské soutěže na trhu s energiemi. Spotřebiteli musí být umožněno učinit kvalifikované a svobodné rozhodnutí o tom, zda setrvá ve stávajícím smluvním vztahu s dodavatelem energií nebo zda přejde k dodavateli jinému, přičemž zveřejňování cen v cenících je jednoznačně jedním ze zásadních kritérií, kterými se spotřebitel řídí a pokud není uváděná cena v cenících konečná nabídková cena, nemůže spotřebitel jednoduchým způsobem ceny nabízené různými dodavateli porovnat a případně se rozhodnout pro změnu dodavatele. S ohledem na dlouhodobý charakter smluvních vztahů v energetických odvětvích, zvláště v případě vztahu dodavatel – spotřebitel, je navíc velice žádoucí, aby spotřebitel měl k dispozici veškeré nutné údaje vztahující se k uvedené transakci.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení podniká v energetických odvětvích na základě rozhodnutí o udělení licencí na obchod s elektřinou a plynem od 1. srpna 2005, resp. od 16. října 2007, bere ho správní orgán jako držitele licencí znalého a zkušeného. Je věcí obchodníka, aby si ceníky sestavil takovým způsobem, aby všechny informace nezbytné pro různé kategorie svých zákazníků uváděl vždy v takovém rozsahu, aby nedocházelo k rozporu jeho jednání s jeho zákonnými povinnostmi.

Tím, že účastník řízení nesplnil povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, tj. neoznačil své produkty ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky (konkrétně účastník ve svých cenících nezahrnul DPH), a tak neposkytnul informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny a zemního plynu tak, aby měl spotřebitel možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny a zemního plynu, dopustil se účastník řízení správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení nesplnil povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, a tímto svým jednáním se dopustil správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

VII. Uložení pokuty

Správní orgán se nejprve zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 17 odst. 1 zákona o cenách, tedy zda účastník řízení za správní delikt

neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách. Energetický regulační úřad proto přistoupil k uložení pokuty v takové výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Tím, že nesplnil povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, dopustil se účastník řízení správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách, za něž lze uložit podle § 16 odst. 4 písm. a) téhož zákona pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

Při stanovení výše pokuty Energetický regulační úřad přihlížel ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení, zejména pak k rozsahu a závažnosti porušení zákona o cenách. Zejména přihlížel k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Jak konstatoval správní orgán již výše, porušení povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách považuje správní orgán za velmi závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy, která především chrání spotřebitele a umožňuje jim získat dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží a umožňuje jim tak rozhodnout se, zda vstoupí do smluvního vztahu s určitým obchodníkem či nikoliv.

Správní orgán považuje také za závažné, že jednání účastníka řízení bylo způsobilé uvést v omyl potenciální zákazníci a tímto ve své podstatě deformovat celý trh s dotčenou komoditou. Správní orgán nemůže vyloučit, že právě toto bylo úmyslem účastníka řízení, nicméně tuto skutečnost nemůže správní orgán prokázat i s ohledem na vyjádření účastníka řízení v tom smyslu, že chyby byly pouze operativního charakteru bez jakéhokoliv úmyslu. Účastník řízení však projevil snahu k nápravě vzniklé situace s tím, že neprodleně přijal potřebná opatření a ceníky zveřejňované na webových stránkách dal do souladu se zákonem, což považuje správní orgán za polehčující okolnost.

Charakteristickým znakem správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je mimo jiné i to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na míru jejich zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek, odpovědnost za daný stav. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu podnikatelské činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané zákonem o cenách a nepoškodil zákonem chráněné zájmy.

Úřad přihlédl k okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. Jako jednu z podstatných okolností Úřad vnímá to, že účastník řízení uvedl, že ceny obsažené v cenících jsou bez DPH a daně z elektřiny a v poznámce pod přehledem cen jednotlivých produktů napsal přesnou výši DPH a daně z elektřiny. U cen za zemní plyn je alespoň uveden údaj,

že ceny jsou bez DPH. Je tedy patrné, že tyto údaje zatajit nechtěl, a k této skutečnosti bylo přihlédnuto jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu, který existoval nejméně v období od 1. ledna 2012 do 11. dubna 2012, kdy byla provedena kontrola. Správní orgán ke skutečnosti, že protiprávní stav trval nejméně přes čtvrt roku, přihlédl jako k přitěžující okolnosti.

Při posouzení závažnosti protiprávního jednání a škodlivosti jeho následku je také třeba vzít v potaz okruh poškozených zákazníků. Za typově méně závažné delikty lze považovat porušení zákonné povinnosti s omezeným vlivem na spotřebitele, které zasahují pouze malou část maloobchodního trhu.

Správní orgán prvního stupně se při posuzování daného skutku a uvedeného porušení výše uvedeného zákonného ustanovení zabýval mimo jiné otázkou, kolik spotřebitelů mohlo být uvedeným nezákonným jednáním ze strany účastníka řízení postiženo a do jaké míry mohlo ovlivnit jejich rozhodování. Účastník řízení ve svém vyjádření ze dne 1. října 2012, které bylo Úřadu předáno při nahlédnutí do spisu, uvádí, že počet evidovaných dotčených domácností je u elektřiny celkem ■■■ a u plynu celkem ■■. Z předložených podkladů účastníkem řízení je zřejmé, že se informace o cenách v cenících týkala pouze relativně malého počtu spotřebitelů.

Vzhledem ke skutečnosti, že výše uvedená cenová nabídka byla zveřejněna na internetových stránkách účastníka řízení, které jsou volně přístupné na internetu, nemohlo v tomto případě v žádném případě však dojít pouze k ovlivnění rozhodnutí výše uvedeného počtu spotřebitelů, ale naopak je správní orgán toho názoru, že vzhledem k výše uvedenému mohlo dojít k ovlivnění mnohanásobně většího okruhu spotřebitelů.

Úřad je toho názoru, že nepravdivé a v případě účastníka řízení neúplné zveřejňování cen za nabízené zboží je závažným porušením příslušných právních předpisů, v tomto případě příslušných ustanovení zákona o cenách, a velkým vlivem dopadá na rozhodování současného nebo potenciálního zákazníka. Tímto odstavcem navazuje správní orgán na otázku, do jaké míry mohlo uvedené nezákonné jednání ovlivnit rozhodování spotřebitelů a potenciálních zákazníků, a je toho názoru, že vzhledem ke skutečnosti, že zveřejněná cena nebyla úplná, a byla zveřejněna bez výše uvedeného, mohlo dojít k velmi výraznému bezdůvodnému ovlivnění rozhodování spotřebitelů a potenciálních zákazníků.

Následky správního deliktu vzhledem k výše uvedenému nicméně celkově hodnotí správní orgán jako méně závažné, a k této okolnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru.

Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného správního řízení o uložení pokuty za porušení ustanovení zákona o cenách ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty také jako výrazně polehčující okolnost.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133) vyplývá, že „správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.“ Při ukládání pokuty za porušení cenových předpisů nejsou podle zákona o cenách kritériem při určení výměru pokuty osobní a majetkové poměry pachatele, nicméně podle výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu by měl k těmto poměrům správní orgán přihlédnout.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Z vyjádření samotného účastníka řízení vyplývá, že jeho celková výše tržeb v roce 2011 za elektřinu dosáhla [REDAKCE] Kč a za plyn [REDAKCE] Kč. Hospodářský výsledek uvádí účastník řízení v roce 2011 ve výši [REDAKCE] Kč, přičemž z výkazu zisku a ztrát účastníka řízení uveřejněného ve sbírce listin obchodního rejstříku vyplývá, že v roce 2010 vykázal provozní výsledek hospodaření ve výši [REDAKCE] Kč a v roce 2011 ve výši [REDAKCE] Kč. V Příloze účetní závěrky společnosti Lumen Energy a.s. k 31. 12. 2011 uveřejněné ve sbírce listin obchodního rejstříku v kapitole 11 - finanční situace a schopnost společnosti pokračovat v podnikatelské činnosti je uvedeno, že společnost vykazuje k datu účetní závěrky záporný vlastní kapitál ve výši [REDAKCE] Kč s tím, že vedení společnosti přijalo příslušná opatření směřující k nápravě tohoto stavu a současně konstatuje, že společnost je i nadále schopna platit své závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům, jakož i další závazky plynoucí z podnikatelské činnosti.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží.

O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

S ohledem na celkový objem tržeb dosažený za rok 2011 a na výši pokuty, která je ukládána v dolní sazbě zákonného rozpětí, je zjevné, že pokutu ve výši stanovené ve výroku tohoto rozhodnutí lze považovat za odrazující pro spáchání totožného správního deliktu a může tak plnit represivní a preventivní funkci, zároveň však dle názoru správního orgánu nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle zákona o cenách. Při určení výše pokuty správní orgán prvního stupně správního řízení rovněž dbal na dodržení zásady činnosti správního orgánu dle ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu, aby při rozhodování skutkově shodných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, a pokutu nastavil ve výši odpovídající jeho rozhodovací praxi. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu společenského zájmu v podobě informování spotřebitele.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 75 000 Kč, a to za správní delikt podle zákona o cenách. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb. činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

otisk úředního razítka

Ing. Petr Novotný v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

